

Vinterspelen i Söderhamn

Unge skidkungen från Sundbyberg och SRA Lars-Gunnar Mårtén åker skidor främst "för att det är kul". Låg på träningsläger i fjällen för nån månad sedan. En annan snabbåkare är Ingrid Hermansson från ÖS, som överlägset tog hem damernas 5 km. Mera om spelen på sidorna 6 och 7!

Aktuellt om styrelserepresentation:

Dr Marcus Wallenberg önskar personalens representanter hjärtligt välkomna att delta i arbetet inom våra bolagsstyrelser

Kontakt i styrelserepresentationsfrågan togs för några veckor sedan mellan Ericssonkoncernens styrelseordf tekn dr Marcus Wallenberg och VD Björn Lundvall samt ordf för V-klubben vid LME/HF Henning Augustsson och ordf för SIF-klubben Stian Kvastad. Dr Wallenberg var angelägen om att understryka sin positiva inställning till lagförslaget och önskade även suppleanterna välkomna till sammanträdena. KONTAKTEN vidarebefordrar det här goda tipset som dr Wallenberg gav vid mötet: Var inte rädda för att ställa frågor. Det gjorde jag själv som ung och det gick alltid in!

I rekommendationen till den nya lagen står att kontakt skall tas med arbetsgivaren innan framställan görs om representation i styrelsen. Det var därför helt i sin ord-

ning att de två ordföranderna framställde önskemål om ett möte. Men enligt vad KONTAKTEN erfarit var det första gången som dr Wallenberg träffat repr för någon perso-

nalorganisation inom företag där han sitter ordförande för diskussion och information om representation i företagsstyrelser.

Forts på sida 5.

DEBATTSTART:

Hälsovårdens frågeformulär

Kritik har från olika håll riktats mot de frågeformulär som används inom hälsovården hos LME och en rad andra företag.

En kritisk röst höjs här av V-klubbens ordf SONJA JOHANSSON vid LME/NG (Norrköping), som liksom många andra tycker att frågorna är onödigt närgångna och kan kränka individens integritet. En del av de under sanningssäkringen önskade upplysningarna förefaller ovidkommande för LM-tjänsten även för anställda som anser att vår hälsovård — som varit något av en föregångare inom svensk industri — är rätt bra som den är.

Vi låter Sonja Johansson inleda debatten och räknar med att någon ansvarig inom företagshälsovården skall ge svar på tal i nästa nummer av KONTAKTEN.

ÄR DETTA FÖRETAGS- HÄLSOVÅRD

frågar Sonja Johansson, LME/NG

På grund av de artiklar som varit i både orts- och rikstidning vill jag att de som är ansvariga för LME:s frågeformulär ställer upp och ger en förklaring för hur det skall användas. Personligen visste jag inte att det fanns, men sedan jag läst formuläret känner jag mig medansvarig — om inget görs för att få bort en massa i mitt tycke ovidkommande frågor. Tror verkligen någon på ett ärligt svar på frågan om

Forts på sida 5.

Riksdagsmän hos LME

I november förra året arrangerade LME en informationsträff för riksdagsmän från valkretsar där koncernen har egna verkstäder. Nu i februari ägde en ny träff rum för övriga ledamöter. 18 soc, 12 fp, 9 cp och 8 moderater deltog i ett späckat kvällsprogram med bl a föredrag av övering Sven Lönnström, DfF, dir Arne Mohlin, PD, och dir Christian Jacobaeus, TD. De talade om "Den in-

ternationella telefonimarknaden — problem och möjligheter för en svensk världsindustri", "Koncernens lokalisering och investeringar i Sverige och utomlands" och "Forskning och utveckling — nödvändigt för att leva vidare". Koncernens informationsavdelning stod som arrangör.

Bilden visar panelen ur företagsledningen som svarade på mängder av frågor som riksdagsmännen ställde. Fr v ses LD Karl-Axel Lunell, PD Arne Mohlin, VD Björn Lundvall, ED Gunnar Svalling, FD Arne Stein samt DfF Sven Lönnström.

TREDJE
SIDAN

VAD ÄR UPPFINNINGSHÖJD?

A/S ELEKTRISK BUREAU

Civilingenjör **Tore Egil Holte** har anställts som ny produktionschef vid LME:s norska dotterbolag A/S Elektrisk Bureau.

Holte är maskiningenjör utexaminerad vid Norges Tekniska Högskola i Trondheim 1961. Han är 37 år gammal.

Tore Egil Holte

Avdelningen MI/B inom LME heter numera i klartext SIGNALAVDELNINGEN och enheten MI/Bf SPECIELLA DATASYSTEM.

Ökade krav på den externa informationsverksamheten omfattande externa publikationer, mediakontakt och utställningsfrågor, har resulterat i ett behov av att förstärka resurserna och samordna verksamheten inom detta område. Inom Direktionsavdelningen för Information avses hithörande aktiviteter att samlas inom en sektion, Dbe.

Ingenjör **Ake Attervall**, för närvarande RuC, överflyttades med anledning härav den 1 mars till Db med tjänsteställebeteckningen DbeC.

POSTLÖN PA GV. Den kollektivanställda personalen vid LME:s Gröndalsverkstad kommer att få postlön enligt en nyligen gjord överenskommelse mellan V-klubb och företagsledning. Premiär troligen under maj.

kontakten

Personaltidning för
Telefonaktiebolaget
LM Ericsson
med dotterbolag

Nr 2 Febr 1973 Arg 34

Ansvarig utgivare
DB Nils Tengberg, tel 93153

Redaktör
Dbi Bert Ekstrand,
tel 920 48 (direktnummer
719 20 48)

Redaktionskommitté
Lennart Stranneborn, Vt 17, tel
92605, Erik Sund, Vt 11, tel 93311,
Lars Wiklund, VaC, tel 92611,
Alvar Hagberg, tel 92573

Tidningen utkommer med 15 nummer om året. Bidrag — som honoreras — mottas tacksamt under adress

KONTAKTEN
Box 32073
126 11 STOCKHOLM 32

Internt är redaktionens beteckning HF/Dbi, rum 61128.

Tryckeri AB Allehanda Trelleborg

LME:s INKÖP

Gösta Lindberg

Nils Engström avgick med sjukpension i slutet av förra året. Hans uppgifter fördelas enligt följande:

Till DpiA och därmed Dpi:s ställföreträdare utnämnes DpiB, ingenjör **Gösta Lindberg**, som samtidigt behåller sina hittillsvarande arbetsuppgifter.

Omkring den 1 april 1973 återvänder den nuvarande inköpschefen vid TIM, ingenjör **Sigvard Wahlgren**, till en tjänst på Dpi. Han kommer med tjänstebeteckningen DpiC att svara för avdelningens Allmänna Funktioner.

NYA PATENT

under tiden 8 december 1972—1 februari 1973 (förteckningen anger uppfinnarens namn och tjänsteställe, uppfinningens titel och patentnummer).

Olofsson, L-A, RIF, Sternbeck, O, RIF — Elektrisk strömsäkring — 341 746;

Nordblad, S S, KV/TC, Svensson, K E, KV/Tu — Tvinnanordning för sammantvinnning av isolerade ledare till par eller skruvar och tvinnmaskin omfattande två eller flera sådana tvinnanordningar — 349 182;

Johansson, B E, tidigare MI/Buk — Sätt att vid överföring av analoga signaler, i synnerhet talsignaler, minska bandbredden jämte anordning för utförande av sättet — 349 211;

Karlsson, S E, T/Kde, Widl, W H E, T/SdC — Förfarande och anordning för kodning av informationsbärande binärt dataflöde — 349 438;

Mattsson, Ö M, T/SddC, Widl, W H E, T/SdC — Sätt och anordning för att överföra ett dataflöde — 349 716;

Nilsson, N E, tidigare X-avd. — Kopplingsanordning för att uppnå hemliga samtal på en flerpartledning ansluten till en partledningsutrustning på en automatisk telefonstation — 349 728;

Sevedag, B-A E, MÖ/MI/XmaC — Anordning för styrning av den automatiska känslighetsregleringen vid avståndberoende förstärkning i radarmottagare, jämte modifikation därav — 349 403;

Hemdal, G A H, EUA/XB — Förmedlingsstation för digitala signaler, exempelvis PCM-signaler, för att förbinda en av ett antal ingångar med en bestämd av ett antal utgångar — 350 175.

Tekn dr Yngve Rapp avgick med pension den 28 mars 1973. Befattningen DTR vid LME/HF upphör därmed. Dr Rapp kommer dock att slutföra sina pågående uppdrag från HF/TD.

Gruppen DtmD har upphört och ombildats till en sektion, Dtm, för matematik och trafikforskning. Utöver vad som framgår av benämningen ingår bland arbetsuppgifterna operationsanalys och statistisk konsultation. Till sektionschef, DtmC, har utsetts licentiat **Gunnar Lind**, för närvarande DtmD.

UTLANDSTJÄNST

Herr **Rolf Östlund** har återkommit till Sverige efter avslutad tjänstgöring i Spanien. Sedan den 15 januari tjänstgör han vid avdelning IN/Vb.

Ingenjör **Sten Serenander** påbörjade den 8 februari kontraktstjänstgöring vid Teleindustria Ericsson S A i Mexiko som inköpschef.

Herr **Olof Lenneman** är sedan den 11 februari stationerad vid Ericsson Centrum GmbH i Hannover som försäljningschef.

Ingenjör **Bengt Edlund** tjänstgör sedan den 1 februari vid avdelning T/Fb. Ingenjör Edlund har tidigare varit stationerad i Malaysia vid Ericsson Talipon SDN BHD.

Ingenjör **Anders Moberg** har avslutat kontraktstjänstgöringen i Malaysia och tjänstgör sedan den 1 februari vid avdelning X/Hgl.

X/I-PERSONAL

Ingenjörerna **Ola Ahlund** och **Rolf Söderström** har påbörjat uppdrag i Mexiko.

Ingenjör **Leo Knudsen** har påbörjat korttidsuppdrag i Mexiko.

Ingenjör **Gerhard Sktadal** har under pågående kontrakt flyttat från Mexiko för att tillträda posten som installationschef i Spanien.

Ingenjör **Lars-Olof Bergman** har under pågående kontrakt flyttat från El Salvador till Venezuela liksom ingenjör **Staffan Danielsson** som flyttat från Karibien till Hongkong.

Ingenjör **Lars-Olof Ejdlund** har påbörjat uppdrag som installationschef i Thailand.

Ingenjör **Karl-Evert Hellberg** har återvänt till Brasilien för nytt uppdrag.

Herr **Nils-Olof Olofsson** och herr **Conny Tenghoff** har bägge påbörjat uppdrag i Etiopien.

Ingenjör **Tage Hallerström** har påbörjat uppdrag som underhållsman i Libanon.

Ingenjör **Hans Droschke** har avslutat uppdraget i Karibien.

ORDER

Brasilien

Ericsson do Brasil har fått två kontrakt på telefonstationsutrustning för sammanlagt 39 000 lokallinjer för staden Sao Paulo och det inre av delstaten Sao Paulo.

I och med dessa två beställningar har Ericsson do Brasil en miljon lokallinjer i drift eller i beställning i Brasilien.

Detta innebär inte bara att Brasilien befäst sin ställning som en av Ericssonskoncernens största marknader utan också att Ericsson do Brasil väl har hävdat sin position som landets ledande leverantör av telefonstationsutrustning.

Egypten

Efter en anbudstävling med hård internationell konkurrens har LME fått en beställning från Egypten på järnvägs-signalutrustning. Ordersumman är cirka 35 miljoner kronor. Leveranserna av den beställda utrustningen, som huvudsakligen kommer att tillverkas i Sverige, sträcker sig över ca 4 år. Projektet finansieras till större delen genom lån från Världsbanken.

Beställningen omfattar säkerhetsanläggningar, elektroniskt fjärrstyrningssystem, tågnummersystem och liknande utrustning och skall utnyttjas för en modernisering av ett par förortslinjer i Kairoregionen.

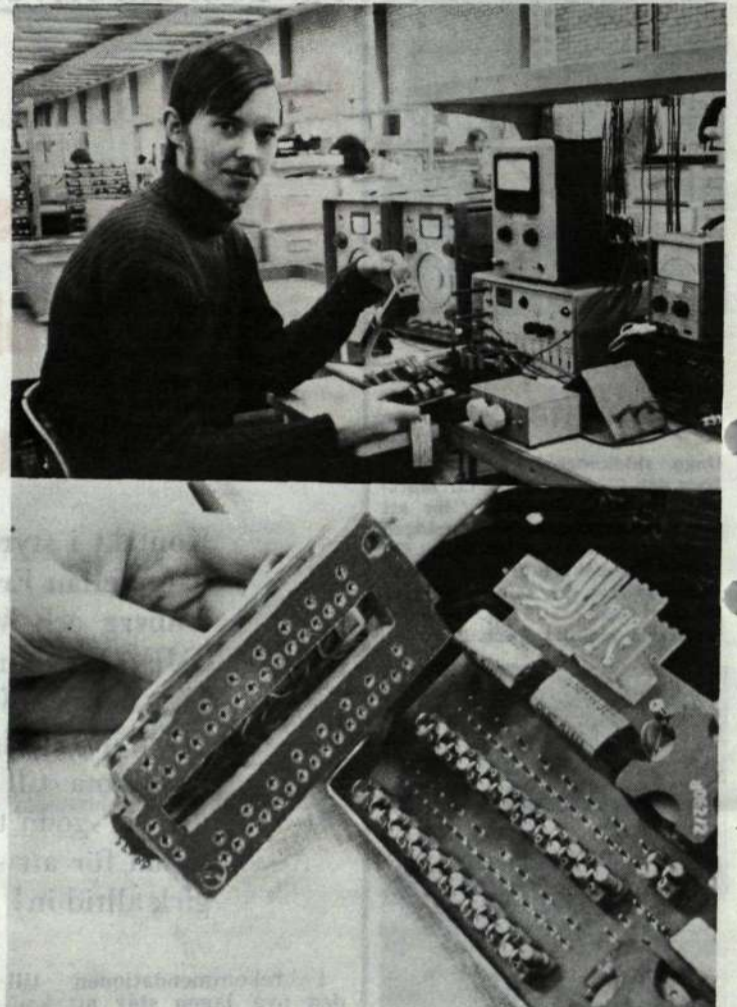
TID ATT SÖKA

RESESTIPENDIER

LME:s stiftelse för utdelande av resestipendier och andra bidrag för utbildning delar i år ut ca 80 000 kronor.

Den 31 mars 1973 skall skriftliga ansökningar vara inlämnade till stiftelsens styrelse. På vaktmästerierna finns särskilda blanketter för ändamålet.

Allt om dessa stipendier kan läsas på anslagstavlor, där även prov på blanketten finns uppsatt.

Ove Nilsson vid Östersundsfabriken visar sitt prisbelönta förslag som han fick 7 200 kronor för. Nederst ses bygelomkopplaren för provning av arbetskort (ROA 213162).

Då blev Ove Nilsson glad — belönades med 7 200 kr

En jätteglad provare, **Ove Nilsson**, kontrollavdelningen vid Östersundsfabriken fick tisdagen den 13 februari 1973 vid en liten ceremoni i matsalen motta 7 200 kronor som är den i särklass största belöning som förslagskommittén vid ÖS utdelat.

Vad Ove gjort var att konstruera en bygelomkopplare, som kommer till användning vid provning av en speciell typ av kretskort (ROA 213162). Genom denna omkopplare spar provaren ett större antal handgrepp eller utslaget på ett år ca 800 timmar.

Förutom att goda förslag belönas med en summa pengar anordnas särskilda förslagspristävlingar även vid ÖS-fabriken. Ove Nilssons förslag bedömdes som 1972 års bästa och som första pristagare kommer han att bjudas på

en studieresa till valfri LME-fabrik i Sverige.

Förslagskommitténs motivering till det vinnande förslaget var:

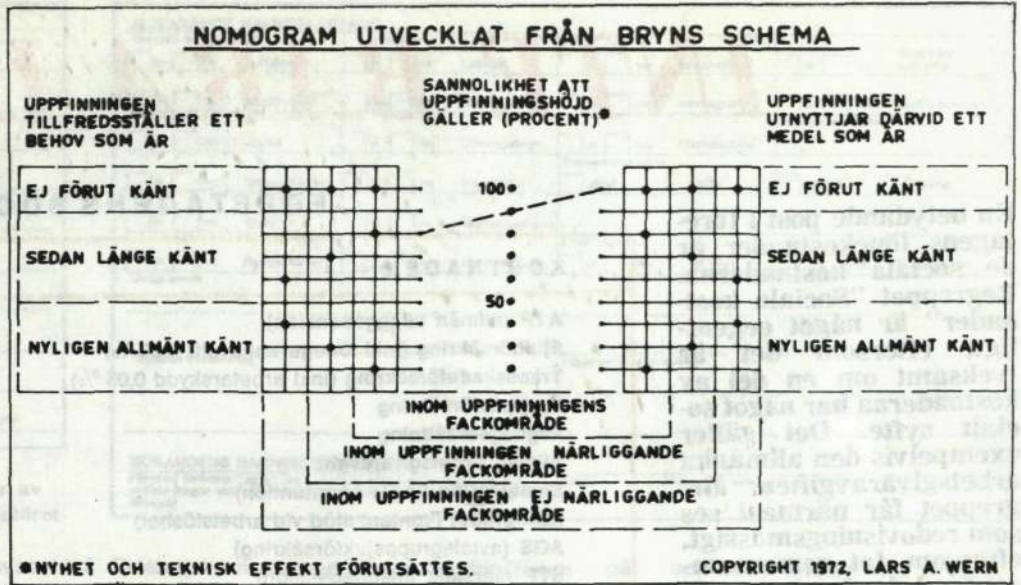
- Förslaget medför en väsentlig tidsbesparing.
- Den konstruktiva lösningen är väl genomtänkt.
- Förslagsställaren har själv utformat anordningen samt satt den i bruk.
- Innebär en avsevärt förbättrad arbetsplats, som eliminerar risker för felaktiga uppkopplingar.

Andra priset, ett presentkort på 150 kr, tilldelades **Gunilla Morén** och tredje pristagare var **Gunhild Pålsson**, som fick ett presentkort på 75 kr.

Förutom Ove Nilsson belönades **Birgit Eriksson** med 250 kr samt **Dennis Tyroff** och **Signe Hamberg** med vardera 75 kr för förslag de lämnat in under 1972.

Patentavdelningen höll en informations- och diskussionskonferens i december 1972 i sina nya lokaler högst upp i L-huset på LME/HF. I ett avslutande anförande av ingenjör Lars A Wern behandlades begreppet "uppfinningshöjd" och den roll detta spelar vid det svenska patentverkets bedömning av vilka uppfinningar som är patenterbara. Anförandet har bedömts såsom intressant för framförallt LME:s många konstruktörer, varför det här återges av KONTAKTEN.

Exempel på ett nomogram för bedömning av sannolikheten att uppfinningshöjd gäller. Såväl rums- som tidsfaktor har beaktats. Nomogrammet gäller vidstående emballage.

NYHET OCH TEKNISK EFFEKT FÖRUTSÄTTES.

COPYRIGHT 1972, LARS A. WERN

VAD ÄR

UPPFINNINGSHÖJD?

Ett emballage med fack i vilket en basplatta 1 är på sin ovansida försedd med upphöjda och likformigt fördelade tappar 2. En wellpappremsa 3 är böjd i rät vinkel på ett antal ställen a, b, c och d och är elastiskt fastklämd mellan valda rader av tapparna 2, vilkas inbördes avstånd är anpassade efter basytan hos ett i bilden antytt föremål 4.

Tre kategorier uppfinningar

Patentväsendet grundar sig på begreppet uppfinning, vilket dock ej har kunnat ges en allmänt godtagbar definition. Tre kategorier av uppfinningar kan särskiljas; nämligen **grunduppfinningar**, som inmutar helt nya tekniska områden, **utvecklingsuppfinningar**, som öppnar exploateringsvägar genom de inmutade områdena, och **modifikationsuppfinningar**, som breddar och utgrenar exploateringsvägarna. Samtliga dessa tre kategorier av uppfinningar är patenterbara, men enligt den svenska patentlagens 2:a paragraf endast under förutsättning att uppfinningen "väsentligen skiljer sig från vad som blivit känt före dagen för patentansökningen".

Avsikten med uttrycket "väsentligen skiljer sig" är att de meddelade patenterna skall ha sådant värde och begränsas till sådant antal att industrin ges investeringstrygghet, men att samtidigt näringslivets rörelsefrihet bevaras. Emellertid lämnar det citerade uttrycket utrymme för personliga ställningstaganden vid patentverkets bedömning av patenterbarheten.

För att i möjligaste mån säkerställa en saklig handläggning har granskarens arbete systematiserats genom att tre patenterbarhetskriterier har uppställts: **nyhet**, **teknisk effekt** och **uppfinningshöjd**. Nyheten och den tekniska effekten betraktas som objektiva och ej graderbara storheter, medan uppfinningshöjden anses vara en subjektiv, graderbar storhet, vilken innebär en bedömning av huruvida uppfinningen ligger nära till hands för en yrkesman inom uppfinningens fackområde eller inte.

Den fiktive fackmannen

Begreppet "uppfinningshöjd" introducerades av tysken Dr Richard Wirth år 1906 för att införa en spärr mot det då kraftigt ökande antalet patent.

Vid bedömningen av uppfinningshöjden skall det i princip vara likgiltigt på vilken väg uppfinnaren nått sitt resultat, t ex genom målmedvetet, systematiskt arbete under lång tid eller genom en lycklig impuls.

Ett hjälpbegrepp vid bedömningen av uppfinningshöjden har varit och är begreppet "genomsnittsfackman", en fiktiv person, som har perfekt kännedom om teknikens ståndpunkt och är utrustad med en viss kombinationsförmåga, men är kemiskt fri från geniala impulser. Vad som ligger nära till hands — enligt patentgranskarens subjektiva uppfattning — för denne fiktive person är ej patenterbart. Givetvis blir granskarens bedömning av vad som ligger nära till hands beroende av hur uppfinningens idé presenteras.

Liksom en god historieberättare preparerar lyssnarna så att de kommer att uppfatta historiens poäng, söker patentingenjören, närhelst så är möjligt, att med utgångspunkt från teknikens ståndpunkt beskriva uppfinningens idé så, att det hos patentgranskarna skall kunna uppstå en plötslig "aha"-insikt, som resulterar i en känsla av ett överraskande tankesprång, som den fiktive genomsnittsfackmannen ej skulle ha måkt.

Dr Bryns schema

Kravet på uppfinningshöjd är normalt strängare, när ett tekniskt fackområde befinner sig i ett intensivt exploateringskede, än när exploateringen just har startat eller när stagnation har inträtt. Vidare är det normalt att kravet på uppfinningshöjd är strängare ju större det begärda skyddsområdet är.

För att patentgranskaren med dessa och alla andra hänsynstaganden i möjligaste mån skall kunna bedöma uppfinningshöjden objektivt har norrmanen Dr Alf B Bryn uppställt ett enkelt schema enligt vilket en upp-

finning ses såsom en kombination av ett behov, som tillfredsställes och ett medel, som därvid utnyttjas, varvid följande fall särskiljes:

BEHOVET ÄR

- A. Ej förut känt
- B. Nyligen allmänt känt
- C. Sedan länge känt

MEDELET ÄR

- a. Ej förut känt
- b. Nyligen allmänt känt
- c. Sedan länge känt

Enligt Bryn är som regel kombinationerna A-a, A-b, A-c, B-a, C-a och C-c, men ej B-b, B-c och C-b patenterbara. Såsom det framgår beaktar Bryn ej huruvida behovet respektive medlet tillhör uppfinningens fackområde eller ej, vilket kan uttryckas såsom att Bryn beaktar tidsfaktorerna, men ej rumsfaktorerna betydelse. Emellertid synes patentverkets bedömning av uppfinningshöjden vara beroende av huruvida ett tidigare känt behov respektive medel är hämtat från ett till uppfinningen hörande fackområde eller ej.

Ett användbart nomogram

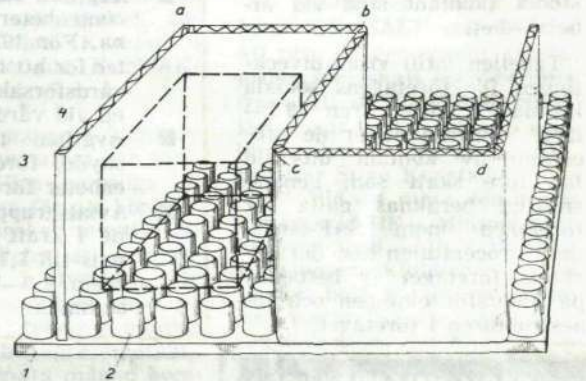
I figuren visas ett exempel på ett nomogram för bedömning av sannolikheten att uppfinningshöjd gäller med beaktande av såväl rumsfaktorerna som tidsfaktorerna. Dessa bestämmer var sin axel i två rätvinkliga diagram, i vilka uppfinningshöjdens beroende av behovets och medlets rum-tid-lägen inprickats enligt en vald värderingsskala, vars värden utläses horisontellt till ett syftlinjenomogram med parallella stomlinjer. Nomogrammet kan anpassas efter individuella värderingsskalor och möjliggör en inbördes jämförelse av dessa. Nyhet och teknisk effekt förutsättes finnas.

Nomogrammet användning framgår av följande exempel, som gäller ett emballage med fack bildade av en basplatta och ett antal väggar. Behovet var att väggarnas inbördes avstånd skulle vara valbara och ansågs vara sedan länge känt inom uppfinningens fackområde. Medlet för att tillfredsställa behovet var att förse basplattan med upphöjda och likformigt fördelade tappar, mellan valda rader av vilka väggarna fastklämmas utefter deras ena kant. Medlet ansågs ej vara förut känt inom något fackområde. Såsom det framgår indikerar nomogrammet 90 % sannolikhet att uppfinningshöjd gäller. Resultatet verifieras av att svenska patentverket omgående godkände ansökan.

Kända rättsfall och uppfinningshöjden

Det bör observeras, att för en korrekt användning av Bryns skenbart mycket enkla schema och av det här beskrivna nomogrammet erfordras såväl patenträttsligt som patenttekniskt kunnande. Bedömningen av uppfinningshöjden sker dessutom ofta enklare genom jämförelse med kända rättsfall såsom den tyske Dr Edvard Reimer gjorde i sitt 1949 publicerade referensverk "Patentgesetz", sidorna 74-89, varur kan utläsas i god överensstämmelse i tillämpliga delar med figurens nomogram att:

- Är problemet nytt gäller uppfinningshöjd.
- Överflyttas kända åtgärder från ett område av tekniken till ett närliggande område, gäller uppfinningshöjd, om det nya området är ett specialområde och erhållna fördelar ej är närliggande eller om det innebär övervinnande av en inom fackmannakretsars härskande fördom. Ligger däremot områdena nära varandra saknas uppfinningshöjd.
- Vid patentteknisk ekvivalens beträffande medel, varvid problemen är lika men lösningsvägarna olika,

saknas uppfinningshöjd. Vid patenträttslig ekvivalens utan motsvarande teknisk ekvivalens kan uppfinningshöjd mycket väl förekomma.

- Vid kemiskt analogiförfarande saknas uppfinningshöjd, om reaktionsförloppet kan förutses och produkten ej uppvisar någon speciellt värdefull eller oväntad egenskap.
- Vid gynnsam kombination, som därtill är enkel och ändamålsenlig, gäller som regel uppfinningshöjd.
- Att utelämnas vissa led i en kombination utan att därför ändra på lösningen av uppgiften kan vara patenterbart.
- Ändring av mått har som regel ej uppfinningshöjd.
- Urval av ett bekant medel bland flera bekanta, t ex vid framställning av maskindel eller vid en katalysatorpåskyndad kemisk reaktion, kan i enstaka fall ha uppfinningshöjd.
- Användning av ett bestämt ämne eller förfarande för ett bestämt ändamål kan i vissa fall ha uppfinningshöjd.
- Övervinnande av en fördom eller en inbillad svårighet har i allmänhet uppfinningshöjd. Sådan saknas dock om fördomen grundar sig på en oriktig lära, som kan genomskådas av yrkesman med normal fackkunskap.
- Om många fackmän sökt förgäves att lösa en uppgift och denna slutligen löses av uppfinningen, talar detta för förekomst av uppfinningshöjd.

LM:arnas aktieköp

Allt fler LME-anställda tecknar aktier i bolaget. Måndagen den 5 mars hade 1 107 beställningar kommit in till LME:s intressekontor. 2 685 önskade A-aktier och 27 015 B-aktier. Totalt blir det 29 700 aktier som i pengar gör drygt 7½ miljoner kronor räknat efter en genomsnittskurs på 258 kronor.

INTE BARA LÖNEN...

FÖRETAGENS SOCIALA KOSTNADER 1972-1974

En betydande post i företagets lönekostnader är de sociala kostnaderna. Begreppet "Sociala kostnader" är något oegentligt, eftersom det är tveksamt om en del av kostnaderna har något socialt syfte. Det gäller exempelvis den allmänna arbetsgivaravgiften. Begreppet får närmast ses som redovisningsmässigt, eftersom det gemensamma för de ingående postererna är att de på något sätt beräknas på grundval av utbetald lön.

De sociala kostnaderna fördelar sig på tio poster för vardera personalkategorin, om kostnaden för helgdagslön resp det nyligen träffade trygghetsavtalet medräknas. För 1974 har föreslagits en ny avgift för det s k KSA-stödet (kontant stöd vid arbetslöshet).

Tabellen intill visar utvecklingen för företagets sociala kostnader under åren 1972-1974. Siffrorna anger de procenttal av kontant utbetald lön före skatt som genomsnittligt beräknas gälla för företagen inom SAF-området. Procenttalen för det enskilda företaget är beroende på åldersfördelningen och lönestrukturen i företaget.

KOSTNADER	1972		1973		1974	
ATP (allmän tilläggspension)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Sjukförsäkring (inkl lönegarantiavgift 0,02 %)	3,1	2,9	3,2	3,0	3,8	3,6
Yrkesskadeförsäkring (inkl arbetarskydd 0,05 %)	0,45	0,35	0,45	0,35	0,45	0,35
Grupplivförsäkring	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3
Avgångsersättning	0,2	0,25	0,2	0,25	0,2	0,25
Allmän arbetsgivaravgift	2,0	2,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Semesterlön (ingår i kontantlön)	8,1	8,2	8,1	8,2	8,1	8,2
KSA-stödet (kontant stöd vid arbetslöshet)	—	—	—	—	0,4	0,4
AGS (avtalsgruppsjukförsäkring)	0,4	—	1,1	—	1,1	—
STP (särskild tilläggspension)	—	—	0,85	—	2,05	—
ITP (pensionstillägg)	—	8,6	—	8,6	—	8,6
Helgdagslön (ingår i kontant lön)	3,8	—	3,8	—	3,8	—
Sjuklön (ingår i kontant lön)	—	0,6	—	0,6	—	0,6
Trygghetsfonden	—	—	—	0,25	—	0,25
SUMMA PROCENT AV UTBETALD LÖN	26,45	31,2	30,1	33,55	32,3	34,55

Kostnader för kollektivanställd personal i färg.

- Procenttalen för 1974 är i en del fall ej beslutade, men föreslagna av regeringen i årets statsverksproposition.
- Avgiften för sjukförsäkring har 1973 höjts med 0,1 procentenheter för att täcka de ökade sjukvårdskostnaderna. För 1974 föreslås en höjning med 0,6 procentenheter för att täcka en del av kostnaden för en allmän tandvårdsförsäkring, föräldrarförsäkringen och sjukpenning vid vård av sjukt barn.
- Avgiften till yrkesskadeförsäkringen (inkl arbetarskydd) föreslås fr o m 1974 bli höjd med 0,02 procentenheter för att finansiera utbildningen av skyddsombud.
- Avtalsgruppsjukförsäkringen (AGS) för arbetare trädde i kraft den 1 september 1972. Premien har beräknats till 1,1 % per år av arbetarnas årslönesumma. För tiden 1.9-31.12.1972 var premien 0,4 % av årslönesumman.

- Särskild tilläggspension, STP för arbetare, träder i kraft 1 juli 1973. Premien har preliminärt beräknats till 0,85 % för år 1973 och 2,05 % för år 1974 för att senare komma att uppgå till ca 3,2 %.
- Allmänna arbetsgivaravgiften fördubblas fr o m 1973 till 4 % av årslönesumman. Höjningen skall kompensera de genom skattereformen bortfallande skatteintäkterna.
- Det s k KSA-stödet på 0,4 % av årslönesumman föreslås bli en ny avgift fr o m 1974. Avgiften är tänkt att täcka 2/3 av det kontanta arbetsmarknadsstödet för oförsäkrade arbetslösa samt grundbidraget till arbetslöshetskassorna.
- Vid årets centrala förhandlingar mellan arbetsgivarna och industritjänstemannaorganisationerna enades man om att för 1973 och 1974 vardera året avsätta 0,25 % av lönesumman till en Industrins Trygghetsfond.
- Tabellen bygger på en sammanställning gjord av SAF.

Kostnader inom Moderbolaget

De sociala kostnaderna för LME uppgick under 1972 till cirka 200 miljoner kronor. De högre procentsatserna för 1973 ger en kostnadsökning med ungefär 20 miljoner och av denna svarar höjningen av arbetsgivaravgiften för drygt 14.

Förutom de lag- eller avtalsbundna sociala kostnader

na har företaget kostnader genom stödet till olika personalvårdande aktiviteter. I en del fall finns fonderade medel vars avkastning kommer personalen till del genom exempelvis stipendier. LME:s bidrag till fritidsverksamhet, jubileer, Arbetarnas Hjälpfond, sjukvård, måltider etc. uppgick under 1972 till cirka 8 miljoner kronor.

De exempel som tabellen innehåller visar företagets sociala kostnader för olika kategorier anställda. Det finns även uppgivet hur mycket av inkomsten som erläggs i direkt resp indirekt skatt (moms). För exemplen gäller förutsättningarna:

att basbeloppet är 7 300 kronor

att konsumtionen är lika med nettolönen
att 70 % av konsumtionen är momsbelagd

att taxering sker efter skattekolumn 1 och 23 kronor i kommunalskatt
att tjänstemannen inträtt i

ITP-systemet vid 35 års ålder och har tre sjuktilfällena om totalt 8 dagar under 1973.

Exempel på företagets lönekostnad för några anställda och vad som blir kvar för konsumtion.	30 000 kr i inkomst 1973		40 000 kr i inkomst 1973		60 000 kr i inkomst 1973
	Koll anställd	tjman	Koll anställd	tjman	tjman
Totala kostnader	35 425	36 096	47 427	48 521	72 029
därav lön för arbetad tid	26 255	27 350	35 135	36 467	53 764
lön för ej arbetad tid	3 745	2 650	4 865	3 533	6 236
övriga sociala kostnader	5 425	6 096	7 427	8 521	12 029
Kontant lön	30 000		40 000		60 000
Direkt skatt	10 284		16 560		29 040
I lönekuvertet	19 716		23 440		30 960
Beräknad moms	2 425		2 900		3 830
Konsumtion	17 291		20 540		27 130

DEM BETALAR SKADORNA I TJÄNSTEN?

Vi fick en ny skadeståndslag i Sverige i år. Eftersom den berör nästan alla människor tycker vi att den även bör uppmärksammas av **KONTAKTEN**. Här följer alltså en kort sammanfattning av lagen.

Huvudregeln är som förut att man är skyldig att ersätta skada som man vållar under tjänsten genom vårdslöshet eller försømmelse. Den som är under 18 år behöver dock bara betala ersättning om det är skäligt med hänsyn till

omständigheterna. Tidigare var gränsen 15 år.

Arbetsgivarna skall hädanefter betala ersättning för skador som arbetstagarna vållar i tjänsten. Det gäller också när en anställd skadar en arbetskamrat. Det innebär att arbetsgivarnas ansvar utvidgats. Även en privatperson räknas som arbetsgivare om han har hushållshjälp, barnvakt e dyl.

En arbetstagare i tjänst behöver bara undantagsvis själv betala ersättning för skada som han vållat, t ex om det skett genom grov vårdslöshet. Arbetstagarnas ansvar har härigenom inskränkts betydligt.

Skadeståndslagen innebär också en ganska väsentlig utvidgning av statens och kommunernas skadeståndsansvar. Lagen skall tillämpas på

skador som inträffat efter den 1 juli 1972.

Skadeståndslagen innebär inte någon ändring i de förhållanden som regleras av särskilda lagar, t ex bilansvarighetslagen och lagen angående ansvarighet för skada av järnvägs drift.

■ **AKTIER OCH NORGE.** I anledning av att LM Ericssons aktier introducerats på börsen i Oslo var ett 60-tal norska börsanalytiker och journalister inbjudna till en informationsdag i januari hos LME vid Telefonplan.

■ **ERIK MEJ GÖTE Ö.** Med röst-siffrorna 116 mot 86 blev Erik M Svensson ordförande för LME Verkstadsklubb i Karlskrona. Motkandidat var Göte Ohman.

Stockholm i juni:

INTERNATIONELL TELETRAFIKKONGRESS

Under tiden 13-20 juni hålls "Seventh International Teletraffic Congress" i Stockholm, närmare bestämt i det nya Riksdagshuset. Som titeln anger är kongressen den sjunde i en serie som påbörjades år 1955 i Köpenhamn och där-efter hållits vart tredje år.

Senare kongresser har varit Haag, Paris, London, New York och München. Ämnesområdet för kongressen är "tillämpning av sannolikhetsteori på teoretiska, planerings- och driftstekniska telegrafikproblem".

Värdar för kongressen blir televerket och LM Ericsson

tillsammans med Standard Radio, Svenska Siemens och Philips. LME:s TD Christian Jacobaeus är ordförande i organisationskommittén, Televerket och LME svarar för sekretariatet.

Deltagarantalet har beräknats till 350. Bland dessa finns representanter för de flesta länderna i Europa samt dessutom från Nordamerika, Brasilien och Mexiko, Sydafrika, Indonesien, Israel, Japan och Thailand samt från Australien.

Närmare 150 uppsatser av olika delegater kommer att presenteras och diskuteras under kongressveckan.

SLAKTFORHÅLLANDEN (HEREDITET)

Fader lever ja nej dödsålder ja nej dödsorsak ja nej
 Moder lever ja nej dödsålder ja nej dödsorsak ja nej

Sykon antal ja nej därav avlidna ja nej dödsålder dödsorsak ja nej

Kända sjukdomar inom familjen
 socker hjärta allergi cancer tbc självmord sinnessjukdom
 blodtryck upplysning

SOCIALA FORHÅLLANDEN

Kön kv man g og frak ank gne dålig
 Civilstånd gift og frak ank gne dålig
 Måke/makas hälla ja nej
 Måke/maka förärvsarbete ja nej

Barn antal ja nej därav hemma ja nej av sjukdom ja nej

Restid till arbetet under 1/2 tim över 1/2 tim
 Bostadsort alla frika ja nej
 Fysisk träning, motion vilken ja nej

Rökare ja nej cigarett / dag ja nej
 Absolut ja nej alkoholkons / vecka ja nej
 Fribesöksställning ja nej

Körkort ja nej Värnplikt ja nej
 vapenför ja nej
 frisktid ja nej

NUVARANDE HÄLSOTILLSTÄND

Beväras av ja nej
 Trötthet ja nej Ledvärk ja nej Benövullnad ja nej Blod i avf. och urin ja nej
 Andfåddhet ja nej Magbesvär ja nej Avmagering ja nej Knöl i bröstet ja nej
 Hosta ja nej Sömnsvårigh. ja nej Mensbesvär ja nej Senaste mensdatum

Bröstsmärtor ja nej Nervositet ja nej Frånvaro pga mens ja nej
 Yrsel ja nej Urineringsbesv. ja nej Anser sig vara ja nej
 Ryggsmärtor ja nej Huvudvärk ja nej Fullt frikt ja nej Fullt arb.för ja nej

Övriga besvär

Reglerande mediciner

Pågående läkarbehandling

SÖKANDENS SANNINGSFÖRSÄKRAN

Härmed förklarar jag att jag samvinnligt besvarat alla till mig ställda frågor och icke medvetet förtagit något rörande mitt hälsotillstånd

Datum

Sökandens namnteckning

DEBATT ...

Forts från 1:a sidan

självmord eller sinnessjukdom?

Jag har hela tiden arbetat för en företagshälsovård, men tyvärr har det gått snett. Många hävdar att landstingen skall vara huvudman, men det löser inga problem. Det är inte beroende på att företaget betalar lönen för i så fall skulle jag vara en sämre klubbordförande — företaget betalar ju även min tid. Skulle någon känna sig styrd av sådana faktorer, tror jag inte att det kan finnas varken företagsläkare eller klubbordförande.

Vi har en bra läkarmottagning, men en dålig förebyggande vård. Detta beror till en

del på att vi fordrar att få stå på tröskeln till mottagningen med en förkylning som blir bra om vi går hem och lägger oss några dagar. Men vi måste få folk att förstå hur det är meningen att det skall fungera.

Ge oss en tekniker till hjälp. Det är inte bra med en skyddsingenjör, som skall sköta skyddsjobbet med ena handen och med den andra se till att produktionen flyter. Inget personligt därmed mot någon som har det jobbet indelat på det sättet. Till den förebyggande vården på en industri av LME:s typ behövs också en sjukgymnast medtagen från början i budgeten. Den kostnaden tror jag kommer igen i form av mindre frånvaro.

Vad alla fabriker borde göra är att bilda ett råd eller en styrelse, där vi gemensamt

Delar av formuläret

tar ansvaret så företaget ensamt slipper stå i stormen. När det blåser på företaget tycker nämligen även många anställda att det är otrevligt och ibland t o m orättvist. Jag kan inte gå förbi detta

med sanningsförsäkran på formuläret. Tycker nästan detta är värre än själva frågorna! Hur mycket tål samvetet, om jag inte skulle vilja tala om hela mitt livs historia? Hoppas företaget ställer

upp med information om detta nu så kända formulär. Vad fyller det för funktion? Hur och i vilken omfattning skall det användas? Ja, vad anser företaget egentligen om formuläret?

MARCUS ...

Forts från 1:a sidan

— Man får lov att säga att Marcus Wallenberg var väldigt positiv i sin attityd. Han redogjorde bl a noga för hur bolagsstyrelsen arbetar, hur ofta man träffas, att ledamöterna förhandsinformerar för att kunna lägga synpunkter när de träffas för att på så sätt kunna tjäna tid och arbeta effektivt. Och det är ju ungefär på det sätt vi jobbar inom klubben, berättar Henning Augustsson.

— Dr Wallenberg var nog lite nyfiken på hur det skulle gå, säger Augustsson vidare. Han menade, att det ju inte bara beror på hur ord fördriver sin verksamhet; ledamöterna skall inte bara sitta och lyssna och ta emot, utan de måste också ge uttryck för vad den anställde har för uppfattning om saker och ting.

— Det rådde inga som helst tvivel om att dr Wallenberg såg styrelserepresentationen inom LME som något värdefullt under förutsättning bl a att de som blir utsedda tar det ansvar som är för-

knippat med arbetet. Vi diskuterade även olika former för personalens inflytande utöver det som lagstadgats. Dr Wallenberg visade ett engagerat intresse för våra synpunkter och uppfattningar som gladda oss mycket, understryker Stian Kvastad i sitt uttalande för KONTAKTEN.

Styrelsen inom V-klubbarnas samorganisation har skrivit till LME:s samtliga 36 klubbstyrelser för att höra efter om de önskar utnyttja lagens möjligheter att utse representanter i styrelsen. De svar som kommit in visar på en enhällig rekommendation för en styrelserepresentation.

— Under mars månad kommer samorganisationens styrelse att kalla samtliga klubbordförander till ett möte för att diskutera andra förslag

av medinflytande. Man skall då nominera och eventuellt välja kandidater för styrelseuppdragen, om enighet kan nås inom en så stor grupp, omöjligt Henning Augustsson.

— Rekommendationer finns inom SIF, SALF och CF om att utse en gemensam arbetsgrupp som skall söka komma fram till ett kandidatförslag. Detta går sedan ut till resp klubbenhet för att godkännas, berättar Stian Kvastad.

PS! Vid ett möte den 3 och 4 mars vid HF i Midsommarkransen med LME:s 19 olika tjänstemannaklubbar inom landet beslöts att en sådan arbetsgrupp skulle utses.

LIVET

Han kom till världens jämmer och slit och värte till pojke med tiden när yngling han blivit med lärdom och fitt då sökte han lycka och friden

Hon kom till världen så späd och så skör och blev en fin liten flicka som tonår hon ville så som sig bör på lycka och friden få blicka

De möttes tillsammans en försommardag och fann båda lycka och friden de gav varandra från livets behag en liten pojke och flicka med tiden

Inger

PLATSANNONSER

Den som vill komma ifråga som sökande till någon av de annonserade tjänsterna anmäler sitt intresse till personalfunktionen inom den egna enheten. Ansökan vidarebefordras sedan till den enhet som annonserat. En del platser kan också sökas direkt hos respektive enhet.

TUMGREPP och KORTNUMMER

Den nuvarande utgåvan av intertelefonkatalogen saknar tumgreppsregister, vilket förantlet många anställda att höra av sig till utgivarna. Många har också påpekat att kortnumren kunde vara placerade på bättre ställen i katalogen. Förslagsverksamheten har också fått mottaga en mängd olika förslag till åtgärder beträffande register och kortnummer.

Utgivarna förklarar att tumgreppsregister kommer att återinföras i nästa utgåva av katalogen, vilken man räknar med skall komma ut under våren. Vidare kommer kortnummer att finnas på flera ställen än endast i början av katalogen. Nuvarande utgåva av katalogen fick provisorisk lösning i dessa avseenden på grund av tidspress vid utgivningstillfället.

ERICSSON GOLFERS, dvs golfklubben vid LME/HF m fl bolagsenheter inom stockholmsområdet har haft konstituerande årsmöte i slutet av februari.

FÖRSVÄRET OCH LME. Mi-divisionen hade nyligen besök av chefen för försvarets materialverk gd Sten Wåhlin och general Sven Olof Olin som är chef för huvudavd för flygmateriel. Man diskuterade bl a gällande försvarsbeslut samt orienterade varandra om framtida planer och utsikter. LME:s VD Björn Lundvall deltog i mötet.

TEKNISK PLANERING — ELLEMTTEL. Till SYSTEMAVDELNINGEN sökes en medarbetare som i samråd med den centrala planeringsinstansen skall bygga upp avdelningens planeringsfunktion. I arbetet kommer också att ingå allmänna administrativa uppgifter på avdelningsnivå.

Befattningen torde lämpa sig för en gymnasie- eller institutingenjör, 30—35 år, med något års erfarenhet av liknande arbetsuppgifter.

Till **LOKALSTATIONS-AVDELNINGENS PLANERINGSSEKTION** sökes också en medarbetare. Arbetsuppgifterna omfattar här planering och uppföljning av utvecklingsarbete med hjälp av ett datorbaserat planeringssystem. Erfarenhet av liknande uppgifter fördras och konstruktionspraktik är meriterande.

Anmälningar mottages av LME/HF/Personalavdelningen, tfn 08/7194849.

VERKTYGSMAKARE — THORSMANS. Ericssonkoncernens företag AB Thorsman & Co som ligger i Nyköping tillverkar fästelement för elbranschen, eldosor och ellist-system. Företaget som expanderar kraftigt söker **TVA SKICKLIGA VERKTYGSMAKARE**. Erfarenhet från tillverkning av plastverktyg väger tungt, eftersom man huvudsakligen arbetar med form- och strängsprutning, men erfarenhet av klipp- och stansverktyg är också värdefull.

Thorsmans hjälper till med bostadsfrågan. Upplysningar om arbetet: **Roland Lindberg**, tfn 0155/810 00.

NILLA — sångfågel, kompositör, textförfattare, TV-artist m m

Om ni tror ni har sett den här flickan någon gång på LME:s Tellusanläggning ser ni nog alldeles rätt. Hon arbetar nämligen på X/Bfx och heter Gunilla Olsson. Vid sidan om jobbet är hon sångfågel i orkestern **NILLA & Dom**. Nilla, som är **Stockholmsflicka från Hägersten**, har i dagarna gjort en grammofonskiva med egenhändigt skrivna melodier: En playboy samt Herr Gran och fröken Asp.

Tidigare har Östen Warnerbring fastnat för hennes låtskrivande och sjöng in "Hej, du svensk" på LP-skivan "Så'n e' du, så'n e' jag".

Under vårsäsongen träffar man henne och bandet under helgerna på Vaxholms hotell. Där provar hon även egna låtar — Nilla med fästman har ett 40-tal hoptotade bitar på lager hemma.

I Östtyskland var hon på turné 1966 och gjorde där fem TV-program och i Sveriges folkparker har hon rivit ned applåder under många år. Bøjlegång etc har det också blivit på flera ungdomsgårdar då Nilla med orkester stampat igång.

Seniorsegraren Göran Persson, SÖ, forsar i mål.

Till sist kom snön:

SRA och SÖ tog tre titlar var i KCM-vinterspelen

Anders Larsson, SRA, vinner yngre oldboysklassen.

ÖS-flicka och SRA-junior skidbäst

En skiddrottning och en skidkung presenterade sig med den äran då koncernmästerskapen i vintersport hölls i Söderhamn lördagen den 17 och söndagen den 18 februari. De två som suveränt, tävlingsmässigt sätt, "stal" skidspelen var **Ingrid Hermansson** från ÖS och junioren **Lars-Gunnar Mårtén** från SRA, Stockholm. Det var inte utan att man fick riktiga storfräsare som **Toini Gustavsson** och **Lars-Åke Lundbäck** i tankarna, då man såg dessa två LME-are forsa fram i spåret. Ingrid gjorde come-back i tävlingssammanhang efter 10 års uppehåll, medan däremot unge **Lars-Gunnar** kör hårt och anses i expertiskretsar höra till eliten bland Sveriges junioråkare. Och det är möjligt att vi får höra talas om honom i betydligt större sammanhang än KCM vad det lider.

På tal om juniorer får man inte heller glömma bort östersundsgrabarna **Kaj Karlsson** och **Sölve Svensson**. Båda stilåkare av format. Till sammans med **Lars-Gunnar Mårtén** visade **Kaj Karlsson** sin klass i den avslutande stafetten 3x5 km där han fick den näst bästa tiden 15.08 min mot SRA-arens 14.20 min. Om stafetten bör också framhållas att **Ingrid Hermansson** noterade tider — hon körde i två ÖS-lag!! — som var fullt i klass med vad de flesta av herrarna presterade. Först körde **Ingrid** första sträckan i ÖS lag I tillsammans med **Kaj Karlsson** och **Sölve Svensson**. Efter 20 minuters vila gick hon sedan ut som avslutningsflicka hos ÖS lag II där **Mari-Anne Eriksson** och **Ulla Falk** hade inlett. Den trion ordnade också de tre första platserna i damernas fem km.

Värdfolket och arrangörerna, SÖ:s livaktiga korpklubb, hade hoppats på minst en titel. Nämligen genom SIF-klubbens ordförande **Göran Persson**. Han motsvarade också de högt ställda förväntningarna och vann seniorernas 15 km med dryga två minuters marginal före HF:s **Leif Carlsson**. Guld för SÖ blev det även i veteranklassen 10 km genom **Bertil**

Eriksson, som sekundslog HF:s **Ragnar Brannerud**. Hemmaidolen **Erik Nyman** stannade på tredje plats.

En favorit som också höll stilen var SRA:s **Anders Larsson** som blev koncernmästare bland yngre oldboys med 53.10 min på 15 km. En tid som bara överträffades av seniorvinnaren **Göran Persson**. Efteranmälde **Sven-Erik Pettersson** från HF gjorde kanske sitt livs lopp men kom drygt sju minuter efter **Anders Larsson**. I klassen äldre oldboys visade pålitlige **Ingvar "Blomman" Blom** från HF att han hänger med ordentligt och avverkade milen på 36.53 mot tvåans, **Ivar Törnsten**, SKV/Sundbyberg, 37.27 min. Det blev HF:s enda KCM-titel.

SRA stod inte att hejda i den inofficiella lagtävlingen: **Anders Larsson**, **Kent Nilsson** och **Lars-Gunnar Mårtén** hade över tre minuter till godo på HF-trion **Leif Carlsson**, **Paul Kanarbik** och **Ingvar Blom**. Bronset togs av SÖ lag I med **Göran Persson**, **Bert Jägeving** och **Bertil Eriksson**.

Samma SRA-gäng som ovan åkte också hem stafetten 3x5 km med 48.07 min före HF lag I med 49.39. På tredje plats återfanns SÖ lag I med **Matti Isola**, **Lars Persson** och **Göran Persson**, som blev slagna med futtiga nio sekunder av HF-arna.

Bertil Eriksson, SÖ, segrar i veteranklassen.

I damtävlingen har redan nämnts de duktiga östersundsflickorna, som belade samtliga tre medaljplatser på fem km. Bästa hemmaflicka blev **Barbro Nordström** på 27.22 min. Hon följdes närmast av klubbkamraterna **Ulla-Britt Lindström** och **Inga Lind-Jensen**. En extra eloge måste ges åt RIFA:s damer, som utan någon som helst skidträning ställde upp och glatt kämpade sig runt banan. **Annika Tillberg** var nästan i norrländsk klass med 35.18 min, **Birgitta Selin** 38.05, **Ingegerd Pettersson** 51.01 och **Marijon Näsberg** 53.02 min.

Ingrid Hermanssons vinnartid var 22.15.

Av de sju skidtitlar som stod på spel gick tre till SRA, Stockholm, två till SÖ och en var till ÖS och HF. Som kuriosum kan nämnas att årets främsta ort i stora skid-SM, **Delsbo**, över huvud taget inte ställde upp i KCM på skidor.

Korpklubben i Söderhamn hade lagt ned ett enormt arbete på KCM. Bara några dagar före tävlingarna fanns det knappast ett snökorn i Söderhamnstrakten. Ute vid skidstadion i **Hällmyra** ringlade sig ett isigt skidspår genom barmarken. Om snön inte skulle komma på allvar hade man valt **Arbrå** som reträttplats. Men snön kom i tid och till och med i sådana mängder att man måste ut natten före tävlingarna för att göra spåret klart. Och banorna uppskattades av deltagarna. En riktig tävlingsbana och ingen motionsslinga, var den allmänna meningen.

En utslagsgivande bana som krävde skidåkning. Enda kruxet för en del av åkarna var vallningen i det nollgradiga föret. Men konsten att valla rätt tillhör ju också skidsportens A och O.

På lördagskvällen var det stor idrottsbankett för de drygt 200 LME-koncernanställda på **Stadshotellet**. Stämningen stod högt i tak även om det blev ganska trångt på dansgolvet. Prisutdelningen ägde rum på söndagen på SÖ-fabriken. Och det var inga dåliga grejor som SÖ/VspC **Bernt Marklund** delade ut till glada medaljörer. Tack skall ni ha, alla ni på SÖ, som trots vädrets ogynnsamma makter, klarade av arrangemangen på ett föredömligt sätt!

Totalt mötte 16 koncernklubbar upp i vinterspelen: SÖ, Ingelsta,

LMS/Sundsvall, Gröndal, HF, BO, KH, RIFA/Stockholm, LMS/Stockholm, SKV/Sundbyberg, Hudiksvall, SRA/Stockholm, Visby, Delsbo, ÖS och CL..

RESULTAT

Skidor. Damer 5 km: 1) **Ingrid Hermansson**, ÖS, 22.15 (koncernmästarinna), 2) **Mari-Anne Eriksson**, ÖS, 24.38, 3) **Ulla Falk**, ÖS, 25.35, 4) **Barbro Nordström**, SÖ, 27.22, 5) **Ulla-Britt Lindström**, SÖ, 30.44, 6) **Inga Lind-Jensen**, SÖ, 32.16, 7) **Annika Tillberg**, RIFA, 35.18, 8) **Birgitta Selin**, RIFA, 38.05, 9) **Ingegerd Pettersson**, RIFA, 51.01, 10) **Marijon Näsberg**, RIFA, 53.02.

Herrar, seniorer, 15 km: 1) **Göran Persson**, SÖ, 52.05 (koncernmästare), 2) **Leif Carlsson**, HF, 54.33, 3) **Paul Kanarbik**, HF, 57.23, 4) **Kent Nilsson**, SRA/ST, 59.28, 5) **Matti Isola**, SÖ, 59.31, 6) **Per Joons**, HF, 59.53, 7) **Lars Persson**, SÖ, 1.00.19, 8) **Stig Albertsson**, SÖ, 1.01.09, 9) **Egon Persson**, SRA/ST, 1.02.44, 10) **Kjell Nordström**, BO, 1.03.04.

Herrar, yngre oldboys, 15 km: 1) **Anders Larsson**, SRA/ST, 53.10 (koncernmästare), 2) **Sven-Erik Pettersson**, HF, 57.37, 3) **Ingemar Andersson**, HF, 58.42, 4) **Bert Jägeving**, SÖ, 59.16, 5) **Clas Fredriksson**, BO, 1.09.27, 6) **Bo Karlsson**, SRA/ST, 1.11.05, 7) **Lars Nordström**, SÖ, 1.11.20.

Herrar, äldre oldboys, 10 km: 1) **Ingvar Blom**, HF, 36.53 (koncernmästare), 2) **Ivar Törnsten**, SKV/Su, 37.27, 3) **Sture Jansson**, SRA/ST, 40.23, 4) **Vilhelm Skogholm**, HF, 45.56, 5) **Alvar Dahlberg**, SÖ, 46.52.

Forts på nästa sida.

Ingvar Blom på väg att ta HF:s enda seger som kom i klassen äldre oldboys.

Konstfruset i Ljusne räddade korphockeyn

Snön kom men inte kylan vid vinter-KCM i Söderhamn. Och därför åktes naturisen upp och töade bort efter första dagens omgångar i korphockeyn på Söderhamns idrottsplats. Söndagens slutspel räddades dock genom att arrangörerna flyttade över matcherna till den konstfrusna banan i Ljusne någon mil söder om Söderhamn. SÖ lag I, som ordnade till hela 15 fullträffar i lördagens kvalspel, höll även i slutspelet. Efter knappa 1-0 mot SRA, Stockholm, i semifinalen sänkte söderhamnarna LMS/Stockholm, med 2-0 i finalen. Vinsten innebar att SÖ bärgade hem totalt tre titlar i vinterspelen.

Matchvinnare för SÖ lag I blev Nisse Johansson och Stig Bäcklin, som med var sitt mål inom loppet av fyra minuter i den andra perioden sköt LMS i sank. Söderhamnarna spelade en mycket tät hockey och täckte föredömligt framför den egna kassen. Det var en taktik som så småningom gav utdelning mot LMS mera genomtänkta kombinationsspel. SÖ-målvakten Jan Hännestrands säkra ingripanden bidrog också i hög grad till segern. Hos LMS, som i den andra semifinalen lekte bort Gröndal med 5-0, lade man främst märke till Rolf Sandqvist, Kjell Johansson och Stig Hedin.

I matchen om tredje plats kom Gröndal med en prima överraskning och slog SRA, Stockholm, med 3-2 (2-1). Gröndalarna samlade sig ordentligt efter storförlusten mot LMS i semifinalen och hade faktiskt med litet tur kunnat vinna med större siffror. Speluppläggare och dirigent hos Gröndal var Kurt "Tolvan" Kristensveen en av hela turneringens allra främsta forwards. Mot SRA gjorde "Tolvan" ett mål medan Gröndals bägge övriga "baljor"

sattes av Magnus Hjerstrand. I lördagens kvalturnering lyckades Gröndal för övrigt slå ut HF med ett straffmål i slutsekunderna. Säker bollmotare i Gröndals kasse var Nisse Vernersson.

SRA gjorde en praktmatch mot SÖ i semifinalen och föll med bara 0-1 i baken efter storspel av målvakten Nils "Pannan" Johansson och backarna Björn Lind och Roger "Kubben" Cederholm. Men sen räckte tydligen krafterna inte riktigt till i avslutningen mot starkt spelande Gröndal. Nätdallringen för SRA i matchen om tredje plats ombesörjdes av Björn Lind och Arne Wiljanen.

I A-gruppen som gällde KCM i korphockey deltog 12 klubbar. Förutom de fyra redan omtalade HF, Bollmora, SKV/Sundbyberg, Hudiksvall, Katrineholm, RIFA/Stockholm, Visby och Delsbo.

B-gruppen vanns av SÖ lag 2 före SÖ lag 3. På tredje och fjärde platserna kom Ingelsta och LMS/Sundsvall. Två klubbar — Möndal och SRA/Kumla — tvingades lämna återbud till hockeyturneringen i sista stund.

Forts RESULTAT

Herrar, veteraner, 10 km: 1) Bertil Eriksson, SÖ, 40.14, (koncernmästare), 2) Ragnar Brannerud, HF, 40.31, 3) Erik Nyman, SÖ, 42.07, 4) Bengt Norberg, SÖ, 43.47, 5) Karl-Erik Andersson, HF, 43.59, 6) Tore Jonsson, SÖ, 44.09, 7) K-4 Arvidsson, BO, 44.11, 8) Frank Paby, SÖ, 54.09.

Herrar, juniorer, 10 km: 1) Lars-Gunnar Märtnén, SRA/ST, 32.47 (koncernmästare), 2) Kaj Karlsson, ÖS, 34.12, 3) Sölve Svensson, ÖS, 37.03.

Herrar, lag: 1) SRA lag I (Larsson, Nilsson, Märtnén), 2.25.25, 2) HF lag I (Carlsson, Kanarbik, Blom), 2.28.49, 3) SÖ lag I (Persson, Jägeving, Eriksson), 2.31.35, 4) HF lag 2, 2.36.50, 5) SÖ lag 2, 2.41.57, 6) HF lag 3, 2.49.17, 7) SRA lag 2, 2.50.49, 8) SÖ lag 3, 2.51.09, 9) BO, 2.56.42, 10) SÖ lag 4, 3.02.24.

Stafett 3x5 km: 1) SRA lag I (Lars-Gunnar Märtnén, 14.20, Kent Nilsson 18.31, Anders Larsson 15.16), 48.07 (koncernmästare), 2) HF lag I (Leif Carlsson 16.51, Paul Kanarbik 16.26, Ingvar Blom 16.22), 49.39, 3) SÖ lag I (Matti Iso-la 17.27, Lars Persson 16.53, Göran Persson 15.28), 49.48, 4) ÖS lag I (Ingrid Hermansson 18.10, Sölve Svensson 18.06, Kaj Karlsson 15.08), 51.24, 5) SÖ lag 2, 52.51, 6) HF lag 2, 53.52, 8) SÖ lag 3, 55.13, 9) BO, 55.22, 10) HF lag 3, 1.00.30, 11) ÖS lag 2, (tre damer), 1.07.36.

Korphockey. A-turneringen om KCM: Grupp 1: HF—BO 2-0, BO—Gröndal 1-4, Gröndal—HF 2-2.

Gröndal 2 1 1 0 6-3 3
HF 2 1 1 0 4-2 3
BO 2 0 0 2 1-6 0

Grupp 2:
RIFA—KH 2-2, KH—SÖ lag 1, 1-8, SÖ—RIFA 7-0.

SÖ 2 2 0 0 15-1 4
KH 2 0 1 1 3-10 1
RIFA 2 0 1 1 2-9 1

Grupp 3:
SKV/Su—Hudiksvall 4-4, LMS/Stockholm—Hudiksvall 5-2, SKV—LMS 0-0.

LMS/Stockholm 2 1 1 0 5-2 3
SKV 2 0 2 0 4-4 2
Hudiksvall 2 0 1 1 6-9 1

Grupp 4:
SRA/Stockholm—Delsbo 4-0, Visby—Delsbo 1-1, Visby—SRA 0-0.

SRA 2 1 1 0 4-0 3
Visby 2 0 2 0 1-1 2
Delsbo 2 0 1 1 1-5 1

Semifinaler: LMS/Stockholm—Gröndal 5-0, SÖ—SRA/Stockholm 1-0.

Match om tredje plats: Gröndal—SRA 3-2.
Final: SÖ—LMS 2-0.
Koncernmästare: SÖ.

B-turneringen:
SÖ/2—Ingelsta 1-0, SÖ/3—Ingelsta 2-0, SÖ2—SÖ/3 4-1, LMS/Sundsvall—Ingelsta 1-2, LMS/Sundsvall—SÖ/3 0-3, SÖ/2—LMS/Sundsvall 8-0.

SÖ/2 3 3 0 0 13-1 6
SÖ/3 3 2 0 1 6-4 4
Ingelsta 3 1 0 2 2-4 2
LMS/Sundsvall 3 0 0 3 1-13 0

750 VISADES NG-VERKSTADEN

Det stod folk i långa rader för att se hur det går till när man tillverkar transmissionsutrustningar vid LMEs Norrköpingsverkstad. Rune Ringqvist, provare vid Vt 319, var en bland ett hundratal som denna lördag förmiddag var på plats för att ge besökarna en inblick i LMarnas vardag. Se bilden!

Efterfrågan på de biljetter som delades ut blev större än väntat och en och annan undrade väl om inte antalet språnge ramarna...

Men visningsdagen kom; i matsalen gavs information om företaget och dess produkter, guider lotsade grupper genom verkstaden och berättade om tillverkningens olika steg, de yngsta besökarna underhölls på sitt håll av lekglada "montererskor" och på Vt 319 rymdes hela LM-orkestern till glädje för alla kaffesugna, som där bänkades kring borden.

Ännu på måndagmorgon, innan städerskorna hunnit återföra allt till ordningen, såg man spåren av den stora invasionen.

Värre än så här var det inte!

25 kronor erhåller följande så småningom per postanvisning: LME/GF/Nop ÅKE BLOMQUIST, SKV/Pk INGE-BORG ENGLUND, LME/NG/F 315 NILS ERLANDSSON, LME/HF/V/Ksu HENRY LINDQUIST, LME/BO/BfvC OVE WICKANDER. 15 kronor till de här fem: LME/TN/T/Kta ALLAN BLADH, LME/HF/X/Ae

1	S	2	T	3	A	4	N	5	S
2	O	R	G	A	N				
3	L	I	E	G	E				
4	K	O	R	E	T				
5	A	N	A	L	T				

BERTIL BRITTING, LME/TN/X/Mk LARS ERICSSON, LME/KH/Vt 52 AIRI FYR-BÄCK, SKV/Sundbyberg SVEN STERNEUS.

4-kant nr 2

Den här 4-kanten är något besvärligare än nr 1. Lycka till! De fem första lösningar-

na får 25 kronor och följande fem 15 kronor vardera.

VÅGRÄTT

1. Väg
2. Vit, mjuk kalksten
3. Fem ger utgång
4. Valfritt
5. Stad vid Svarta Havet

LODRÄTT

1. Benvinkel
2. Övertala
3. Gör Ströyer
4. Lockbetet
5. Atlas

Namn: .....

Företag (tjänställe): .....

Bostadsadress: .....

Postnummer: .....

Postanstalt: .....

1	2	3	4	5
2				
3				
4				
5				

Kupongen insänds till
KONTAKTEN
Box 32073
126 11 STOCKHOLM 32

eller internt
LME/HF/Dbi, rum 61128.

Märk kuvertet med 4-KANT Nr 2. Lösningar senast den 2 april hos tävlingsred.

I PENSION

Här omnämns alla anställda inom LME-koncernen med minst 25 tjänsteår.

1/2 Fru Margit Sköld, LMS/RÖ/II. Anställd 1946. Brons: 1971.
16/2 Instruktor Harry Engström, LME/HF/Vt 33. Anställd 1936. Guld: 1967.

Harry Engström, LME/HF/Vt 33.

1/3 Metallarbetare August Kuhn, LME/HF/Vt 19. Anställd 1946. Brons: 1971.
3/3 Verktygsarbetare Ture Fasth, LME/HF/Vt 15. Anställd 1925. Guld: 1965.

Välkänd profil på LME/HF-Verkstaden. Hedersmedlem i Metall. F d älderman i företagsnämnd och förslagskommitté. Ledamot i styrelsen för "Tekn dr Marcus Wallenbergs fond för Telefonaktiebolaget LM Ericssons guldmedaljörer".

Ture Fasth, LME/HF/Vt 15.

TACK!

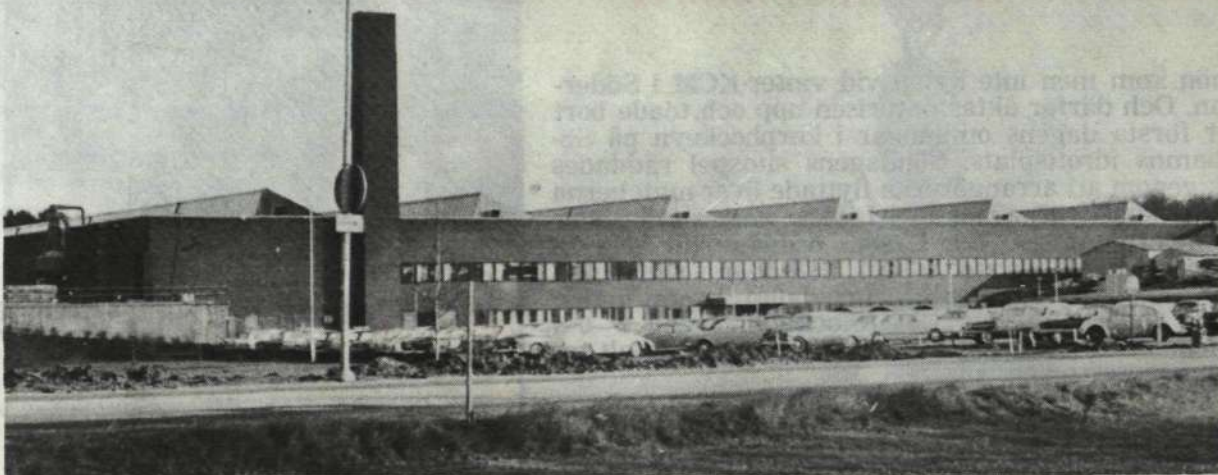
FÖDELSEDAG
Andersson Herbert, LME/HF/Vt106
Askerholm Sven, LME/TN/X/Go
Holm Solveig, LME/HF/X/BvF
Jahn Jiri, LME/Dfe
Johannesson Nils Olof, LME/UeC
Lundgren Brita, LME/Ds

ANNAN VÄNLIGHET
Engström Harry, LME/HF/Vt 33
Nilsson Dagny, LME/HF/Vt 39
Steiner Christina, LME/MÖ/MI/Vmr

VÄNLIGT DELTAGANDE
vid min makes, Erik Verner Karlsson, f d HF/Vt 15, bortgång
Anna Olivia Karlsson
vid min makes, Alf Holmgren, f d LME/HF/X/Ypl, bortgång
Maj Holmgren

■ **ANTAL FINLÄNDARE** inom LME-koncernen i Sverige var vid mitten av 1972 cirka 2 000 av totalt 27 500 anställda. Detta gör 7,3 procent. Inom kollektivsidan arbetade 1 860 av 17 000 och inom tjänstemannasidan 140 av 10 500. Inom kabelsidan finns procentuellt många finländare anställda: vid ÄL/KV var 170 koll anställda av 380 komna från Finland, för SKV i Sverige 140 av 500. Inom telefonisidan har Ingelsta många finländare eller 255 av 1050.

RONNEBYVERKSTADEN 10 ÅR

RYC ing Bengt Wahlin avnjuter jubileumskaffet. Han började på HF 1951, överflyttades till KA 1960 och anförtröddes ansvaret för RY-verkstaden 1962.

Ronnebyverksstaden som startade i december 1962 har en golvyta på 9 070 kvm. En några år senare tillbyggd förrådslokal ökade golvytan med 2 000 kvm och en tillbyggnad som f n är under uppförande kommer att innehålla ytterligare 8 300 kvm. Antalet anställda var den 1 februari i år 220 män och 126 kvinnor.

DEN 7 FEBRUARI firade LM sin 10-åriga etablering i Ronneby och personalen bjöds på kaffe och tårta under en extrarast på eftermiddagen. RYC ingenjör Bengt Wahlin höll ett kort högtidstal via högtalarna där han tackade de anställda för deras fina arbetsinsatser under åren och hoppades att RY även i fortsättningen skulle ha framgång med sina produkter.

text och bild:

Harry Nälebrand, LME/KA/EvC

Under mycket högtidliga former och i närvaro av ett stort antal inbjudna gäster med bl a koncernens dåvarande VD Thure Åberg i spetsen invigde landshövding Thure Andersson Ronnebyverksstaden den 7 februari 1963. Därmed skrevs ett stycke betydelsefull historia i ronneyortens näringsliv.

Det preliminära tomtköpet skedde den 19 juni 1961 samma dag som Ronneby Brunn invigdes. Den 1 februari 1962 igångsattes byggnationen sedan grund- och schaktningsarbetena var färdiga och redan den 10 december samma år skedde den första inflyttningen.

Verksamheten hade då pågått något år i förhyrda lokaler. Så snart det stod klart att LME skulle etablera i Ronneby igångsattes utbildningen av personal och tillverkningen påbörjades. En del personal hade redan fått sin utbildning vid KA och när den nya verkstaden stod färdig hade man en upplärd stab på 220 personer att sätta in.

Produktionen i RY har huvudsakligen bestått av montage, koppling och förbindning av stativ för automatiska telefonstationsutrustningar.

På hösten 1970 påbörjades överflyttningen av balktillverkningen från HF till RY och detta har medfört att de gamla lokalerna nu blivit för trånga.

Inom kort kommer därför en utbyggnad att tagas i bruk för i huvudsak balktillverkningen. Där kommer också att inrymmas en högeffektiv lackeringsmaskin som för övrigt blir den första eldoppmaskin som byggs inom LME.

Barbro Pettersson har suttit i telefonväxeln sedan oktober 1970.

Jubileumskaffet blev ett angenämt avbrott i jobbet den 7 februari.

Verkmästare Einar Sandin (t v) anställdes på LME/HF 1937, kom till KA 20 år senare för att leda stativtillverkningen som då var förlagd hos KA.

Instruktör Ingvar Bergström började vid KA 1954 och kom till RY för 10 år sedan.

De här två damerna skalar stativkabel. Ester Söderström (ovan) anställdes 1961 och Ulla-Britt Fredrikson (nedan) två år senare.

Förman Kurt Green tog hand om stativkontrollen i RY under 1962, men började redan 1948 vid LME/HF.

Verkstadsklubbens ordförande Nils Håkansson tillhör veteranerna. Han började hos LME i oktober 1961.

